

Lyriek in ballingschap

1820-1826

Alexandr Poesjkin

vertaald uit het Russisch door Hans Boland

Papieren Tijger

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de
Stichting Fonds voor de Letteren.

Boekverzorging: Zefier Tekstverwerking, Dordrecht
Omslag: Dave Mink, Breda

© 2005 Nederlandse vertaling Hans Boland

© 2005 Uitgeverij Papieren Tijger

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 90 6728 165 4/ NUR 302

Inhoud

1820 (na Sint-Petersburg)	7
1821	25
1822	87
1823	124
1824 (Het Zuiden)	147
1824 (Michailovskoje)	160
1825	210
1826 (januari-augustus)	281
1820-1826	297
Aantekeningen	304
Naamregister	359

De gespecificeerde inhoudsopgave met alle in dit deel opgenomen gedichten, inclusief annotaties, vindt men bij de aantekeningen (p. 304).

1820

(na Sint-Petersburg)

Vertrokken is de zonnewagen,
De zee is donkerblauw, en nevelig de nacht.
Laat nu de wind maar in de zeilen vlagen
En laat de oceaan maar prat gaan op zijn macht.
Van verre lokken daar de kusten
Van een betoverend, in zonlicht badend land.
Ik spoed mij naar dat oord... Mijn ziel zal er niet rusten,
Ik word door weemoed overmand
En steeds, als in een roes, denk ik terug en wellen
Er nieuwe tranen in mij op
Om oude droombeelden, die mij opnieuw beknellen,
Om wat de liefde bracht, elk dal en elke top
Waar zij mij langs voerde: voorgoed vervlogen dagen
Vol zelfbedrog en hoop, door waanzin voortgebracht.
Laat nu de wind maar in de zeilen vlagen
En laat de oceaan maar prat gaan op zijn macht.
Dan zal het schip gezwind naar verre streken koersen,
Gehoorzaam aan de zee, die stuurse dwingeland,
Zich hoedend voor de nevelfloersen
Van mijn onzalig vaderland,
Waar voor het eerst de liefdesbrand
Mijn bloed verzengde. Ik was innig
De muze toegedaan, zij was zo geheimzinnig.
Verraderlijk was deze vreugd:
Aanvankelijk leek zij gevleugeld,
Maar ze werd koud als ijs. Mijn hartstocht werd beteugeld,
En zo verwelkte daar, nog in haar knop, mijn jeugd.
Om nieuwe prikkels te ervaren
Ben ik gevlucht uit wat mijn thuisland leek,
Maar waar genot en vrienden vluchtig waren
Gelijk de jeugd. Ik liet ook jullie in de steek
Die niets van zedigheid en regels willen weten.
Ik schonk jullie mijn ziel, mijn vrijheid en mijn roem.
Er was geen liefde bij, ik zocht mijn eigen doem.

Vriendinnen van mijn jeugd, ik wil jullie vergeten,
Al scheen de lentetijd die ik er heb gesleten
Mij glanzend, zuiver goud. Het leed is niet verzacht,
De liefde heeft in mij een diepe wond geslagen.
Laat nu de wind maar in de zeilen vlagen
En laat de oceaan maar prat gaan op zijn macht.

Nog schittert zij, maar gauw vervlogen
Zal deze glans zijn. Reeds verkwijnt
Haar broze schoonheid, zienderogen
Verzwakt zij en reeds naakt het eind.
Toch laat zij iedereen intussen
Volop genieten van haar jeugd,
En voor haar ouders, broers en zussen
Is zij een bron van levensvreugd.
Met lieve geestigheden kruidt ze
De conversatie; ze verzoet
Het pijnlijke en onderhuidse
Met een sereen en blij gemoed.
En zonder iets te laten blijken
Van mijn gemoed, bezorgd en zwaar,
Zit ik te luisteren, te kijken,
Omdat ik bang ben één gebaar,
Eén blik, één woord te zullen missen.
Ik moet me steeds, met bonzend hart,
Van haar nabijheid vergewissen:
Als zij ontbreekt, wordt alles zwart.

Voor ***

Je bent als voor een onheilstijding
Bij voorbaat – nodeloos – bevreesd.
Gelaten wacht je op de scheiding,
Terneergeslagen en verweesd.
Men hoeft verdriet niet na te jagen;
Je zult maar al te gauw, alleen,
Ver weg, in stilte, deze dagen
Weer oproepen. Zij ijlen heen.
Dan zul jij, arme jongen, willen
Dat je verbannen werd, vermoord,
Mits zij jouw heimwee maar zou stillen
Met één voetstap, één enkel woord.

Ik zal om jou niet rouwen, voorjaarstij
Aan dromerij en liefdeleed verschonken,
Noch ook om jou, geheiligde schalmei:
De wellust zwijgt, jouw hymne is verklonken.

Ik zal om jou niet rouwen, vriendschaar
Van drinkebroers, ontrouwe kameraden,
Noch ook om jou, vriendinnenkring: verraden
Door vals vermaak, taal ik er niet meer naar.

Maar waar ben jij, intiem en ingetogen
Moment van jeugd en hoop, gloed van weleer,
Bevlogenheid die tranen in mijn ogen
Kon brengen? Kom, mijn voorjaarstij, kom weer!

* * *

Ik zag de Kaukasus, waar amper iets wil groeien,
Waar Azië begint, waar steen en aarde gloeien:
Een oord waar de Tsjerkes slechts overleven kan,
Waar hij de paarden vangt die dit gebied bevolken,
Waar doodse bergtoppen, bekranst met ijle wolken,
Verrijzen achter de Koeban.

Een grimmig wonderland... Heet bronwater verzengt
De grond en splijt de rotsen open.
Het ziedt en spettert, en het schenkt
Veel troost aan lijdenden die op genezing hopen.
Een jongeman, gekweld door liefdesvuur
En het geboemel zat, zoekt heil bij de natuur:
Je ziet zo'n slachtoffer van Venus rondjes lopen
Gearmd met een soldaat die krukken nodig heeft
Of met een ouwetje dat nauwelijks meer leeft.

Vergeet je apotheek, om eer en roem te rapen:
Gun je patiënten rust en laat óns vredig slapen.